

Zpráva o projektu „Zkušenosti ze zemí V4 pomáhají nastartovat venkov v Bosně a Hercegovině“

Projekt Experience for BiH úspěšně propojuje regiony a přenáší funkční model rozvoje.

Jak může relativně malý mezinárodní grant nastartovat dlouhodobé změny v zahraničním regionu? Odpovědí je projekt „Transfer zkušeností z obnovy a rozvoje venkova ze zemí V4 do Bosny a Hercegoviny (Experience for BiH)“, který byl realizován v letech 2025–2026 za podpory Mezinárodního visegrádského fondu.

Projekt navázal na přípravný výjezd českých partnerů do Bosny a Hercegoviny v srpnu 2023, během něhož byly navázány klíčové kontakty s místními samosprávami, rozvojovými organizacemi i univerzitami. Právě osobní setkání a pochopení místního kontextu vytvořily základ pro vznik mezinárodního konsorcia a následné podání grantové žádosti do výzvy Mezinárodního Visegrádského fondu.

Přenos know-how, nejen inspirace

Cílem projektu bylo přenést osvědčené postupy komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) a metody LEADER ze zemí V4 do prostředí Bosny a Hercegoviny, kde podobný systém zatím není plně etablován.

Do projektu se zapojily čtyři české místní akční skupiny, Místní akční skupina SVATOJÍŘSKÝ LES, Místní akční skupina Stolové hory, MAS Sedlčansko a MAS Naděje, pod vedením Centra pro komunitní práci střední Morava a partnery ze Slovenska, Polska a Bosny a Hercegoviny.

Projekt v pohybu: od terénu po mezinárodní konferenci

Realizace projektu probíhala ve více rovinách a kombinovala praktické aktivity s odbornou diskusí:

Výjezd bosenských, polských a slovenských partnerů do České republiky, během něhož se seznámili s fungováním českých MAS v praxi, navštívili konkrétní podpořené projekty a diskutovali s místními starosty, podnikateli i zástupci spolků.

Mezinárodní konference v Praze, která vytvořila prostor pro širší odbornou debatu o možnostech přenosu modelu LEADER mimo EU a o roli místních partnerství v rozvoji venkova.

Expertní výjezd do Bosny a Hercegoviny, kde probíhala setkání s představiteli obcí, rozvojových organizací a univerzit a workshopy.

Terénní konzultace přímo v Bosně a Hercegovině, zaměřené na mapování potřeb, zapojení místních aktérů a identifikaci rozvojových priorit.

Workshopy se zástupci obcí, neziskových organizací a univerzit.

Sdílení konkrétních zkušeností se zakládáním a fungováním MAS a konzultace k přípravě místních rozvojových strategií.

Metodika pro vznik MAS v Bosně a Hercegovině

Jedním z klíčových výstupů projektu byla metodika pro vznik a fungování místních akčních skupin v podmínkách Bosny a Hercegoviny. Dokument vychází ze zkušeností českých, slovenských a polských MAS, ale byl upraven tak, aby reflektoval specifické právní, institucionální a společenské podmínky BiH.

Metodika byla ke konci projektu oficiálně předána partnerům v Gradišce, kde má sloužit jako praktický návod pro vznik prvních funkčních MAS struktur a přípravu rozvojových strategií. Nejde tedy pouze o teoretický materiál, ale o konkrétní pracovní nástroj, který mohou místní aktéři ihned využít.

Konkrétní dopady: první kroky k soběstačnějšímu venkovu

Projekt přinesl více než jen výměnu zkušeností. V regionech Bosny a Hercegoviny se otevřela diskuse o systematické podpoře drobných podnikatelů a neziskových organizací, rozvoji venkovské turistiky, spolupráci lokálních producentů a zapojení mladých lidí do komunitního života. Místní partneři začali připravovat první rozvojové kroky vycházející z principů participativního plánování.

Projekt tak ukázal, že i relativně malá investice z Visegrádského fondu může odstartovat proces, který směřuje k dlouhodobé stabilitě a větší ekonomické samostatnosti venkovských regionů.

Přínos i pro českou stranu

Zkušenost nebyla jednostranná. České MAS si ověřily, že model komunitního rozvoje budovaný v ČR 22 let je přenositelný i do odlišného institucionálního prostředí. Projekt posílil jejich kompetence v oblasti mezinárodní spolupráce a otevřel prostor pro další přeshraniční iniciativy.

Začátek dlouhodobé spolupráce

Projekt Experience for BiH neplánuje být jednorázovou aktivitou, ale začátkem systematického partnerství. Vzniklé vazby, předaná metodika i společně připravené plány vytvářejí základ pro další rozvoj spolupráce mezi zeměmi V4 a Bosnou a Hercegovinou.

Ukazuje se, že rozvoj venkova není jen otázkou investic, ale především sdílení zkušeností, budování důvěry a schopnosti přenést funkční model do nového prostředí. A právě to se v tomto případě podařilo odstartovat.

Zástupce MAS Naděje:

- Ing. Tomáš Harant:
 - Hlavní analytik a koordinátor metodického doporučení.
 - (+420) 733 700 334
 - tomas.harant@post.cz

Publicita projektu:

- <https://www.masnadeje.cz/projekty-1/prenos-zkusenosti-s-obnovou-a-rozvojem-venkova-ze-zemi-v4-do-bosny-a-hercegoviny/>
- <https://www.facebook.com/Experience.for.BaH>

Články o projektu:

- <https://www.mas-stolovehory.cz/zapojili-jsme-se-do-projektu-o-prenosu-zkusenosti-do-bosny-a-hercegoviny/>
- <https://www.svatojirskyles-mas.cz/mas/aktuality/zkusenosti-ze-zemi-v4-pomahaji-nastartovat-venkov-v-bosne-a-hercegovine-1159cs.html>
- <https://nymbursky.denik.cz/ctenar-reporter/zkusenosti-ze-zemi-v4-pomahaji-nastartovat-venkov-v-bosne-a-hercegovine.html>

Vybraná fotodokumentace:

30. 03. 2025 – 02. 04. 2025 v ČR

04. 10. 2025 – 08. 10. 2025 v BaH:

Přílohy:

- Metodické doporučení pro akční plán obnovy a rozvoje obcí
- Rozpočet

Zpracoval:

Ing. Tomáš Harant